

Bæredygtighed, dannelse og interkulturelle kompetencer

internationale veje

Jesper Marius Als og Gitte Juul Johansen

Dagens program

-
- Indflyvning til uddannelse for bæredygtig udvikling og interkulturelle kompetencer (ca. 45 min.)
 - Gruppedrøftelse (ca. 25 min.)
 - Opsamling i plenum (ca. 20 min.)

VIA's strategi og initiativer

VIA's strategi 2021-2025

Strategisk prioritet:

En videninstitution, der driver bæredygtig udvikling

Fodaftryk – Vi vil reducere vores negative påvirkninger

Håndaftryk – Vi vil arbejde for positive påvirkninger igennem de studerende som forandringsagenter

Strategisk prioritet:

En videninstitution, der driver bæredygtig udvikling

- Integrere bæredygtig udvikling i alle uddannelser og forskningsområder
- Udvikle bæredygtige modeller for uddannelse gennem hele livet
- Styrke uddannelsesmuligheder i hele regionen
- Definere konkrete mål og initiativer for at gøre VIA til en bæredygtig organisation

Tegn på succes

- Dimittender med handlekompetencer til at skubbe professionerne og samfundet i en bæredygtig retning
- Nye modeller for uddannelse gennem hele livet
- Styrket uddannelsesstilbud i hele regionen
- Mærkbare resultater på vores bæredygtige udvikling som organisation

Bæredygtig Udvikling gennem mål:

Bæredygtig udvikling def.:

"En udvikling, som opfylder de nuværende generationers behov uden at bringe fremtidige generationers mulighed for at opfylde deres behov i fare"
(Brundtland-rapporten 1987).

De tre bundlinjer: Miljø, det sociale og økonomi

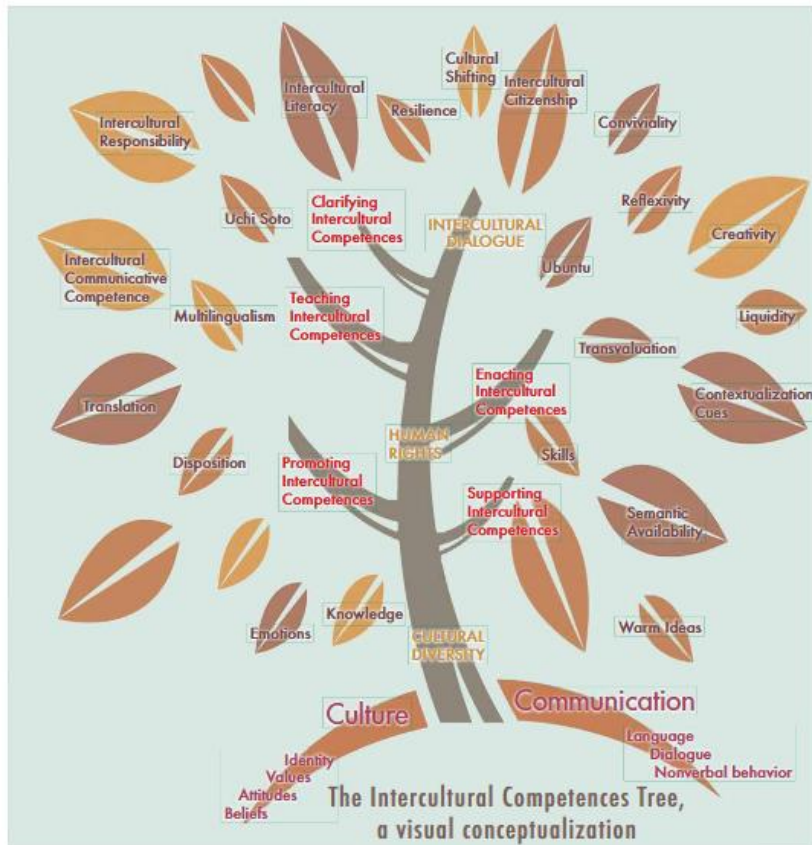
FN's 17 verdensmål (2015)

169 delmål

Globale udfordringer med nationale indikatorer

Interkulturelle kompetencer understøtter og komplementerer bæredygtighed

Roots: Culture (Identity, Values, Attitudes, Beliefs, etc.) and Communication (Language, Dialogue, Nonverbal behavior, etc.)

Trunk: Cultural Diversity, Human Rights, Intercultural Dialogue

Branches: Operational steps (Clarifying, Teaching, Promoting, Supporting and Enacting Intercultural Competences)

Leaves: Intercultural Responsibility, Intercultural Literacy, Resilience, Cultural Shifting, Intercultural Citizenship, Conviviality, Reflexivity, Creativity, Liquidity, Contextualization Cues, Transvaluation, Ubuntu, Semantic Availability, Warm Ideas, Skills, Uchi Soto, Multilingualism, Disposition, Emotions, Knowledge, Translation, Intercultural Communicative Competence. Some of the leaves have been left free so that this Tree which is very much alive, can be complemented upon the rich diversity of contexts available worldwide.

1. Gensidig forståelse og respekt
2. Globalt medborgerskab
3. Uddannelse og bevidsthed
4. Samarbejde om problemløsning
5. Ethiske og inkluderende praksisser internationale veje

Uddannelse og bæredygtig udvikling

Education for

Sustainable Development Goals

Learning Objectives

- 1987 – Brundtland-kommissionen
- 1992 – FN's konference i Rio de Janeiro, agenda 21 – bæredygtighed og uddannelse kobles tættere sammen.
- 2005 – 2014 – FN-10 år med Uddannelse for bæredygtig udvikling (UBU).
- 2015 – FN's 17 verdensmål
- "Education can, and must, contribute to a new vision of sustainable global development" (UNESCO, 2015)
- 2017: UNESCO's otte nøglekompetencer som understøtter bæredygtig udvikling: Systemisk tænkning, fremtidskompetence, normativ kompetence, strategisk kompetence, samarbejdskompetence, kritisk tænkning, selvrefleksion og kompetence til at løse komplekse problemer.
- Tre domæner: Det kognitive, det sociale-emotionelle og det handlingsorienterede.

Education for Sustainable Development Goals (ESD)

Additionally, ESD requires internationalization as an element of teacher education, in particular by having international debates about ESD and discussions about cultural diversity as integral components of modules. This means that students should be given the opportunity to study abroad, facilitating practical experiences.

(UNESCO 2017, s. 52)

Box 2.3.3. Possible modules of a teacher education curriculum with ESD as a key element

Basic concepts of sustainable development from a local, national and international perspective

ESD concepts from a local, national and international perspective

Disciplinary, interdisciplinary and transdisciplinary views of key examples of sustainability challenges

Project-oriented work on specific problems of local, national and global importance in cooperation with educational institutions and other (local) partners

Research-based analysis of ESD processes in different learning settings (such as schools, colleges or non-formal

GreenComp

- GreenComp: Den europæiske kompetenceramme for bæredygtighed (2022)
- Et sæt af bæredygtighedskompetencer, der skal indgå i uddannelsesprogrammer for at hjælpe de lærende med at udvikle viden, færdigheder og holdninger, der fremmer metoder til at tænke, planlægge og handle med empati, ansvar og omsorg for planeten og for folkesundheden.

Fire kompetenceområder og 12 kompetencer

Tabel 1. Områder, kompetencer og deskriptorer i GreenComp

OMRÅDE	KOMPETENCE	DESKRIPTOR
1. Overensstemmelse med bæredygtighedsværdier	1.1 Værdsætte bæredygtighed	At overveje personlige værdier, identificere og forklare, hvordan værdier varierer fra person til person og over tid, og samtidig kritisk evaluere, hvordan de stemmer overens med bæredygtighedsværdier
	1.2 Støtte retfærdighed	At støtte lighed og retfærdighed for nuværende og kommende generationer og lære af tidligere generationer for så vidt angår bæredygtighed
	1.3 Fremme naturen	At anerkende, at mennesket er en del af naturen, og at respektere andre arters og naturens behov med henblik på at genoprette og genskabe sunde og modstandsdygtige økosystemer
2. Imødegøelse af kompleksiteten i bæredygtighed	2.1 Systemtænkning	At tage fat på et bæredygtighedsproblem fra alle sider og at tage hensyn til tid, sted og kontekst med henblik på at forstå, hvordan elementerne interagerer i og mellem systemer
	2.2 Kritisk tænkning	At vurdere oplysninger og argumenter, identificere antagelser, udfordre status quo og overveje, hvordan den personlige, sociale og kulturelle baggrund påvirker tankegangen og konklusionerne
	2.3 Problemperspektivering	At formulere nuværende eller potentielle udfordringer som et bæredygtighedsproblem i form af vanskeligheder, involverede personer, tid og geografisk rækkevidde med henblik på at finde frem til passende metoder til at foregribe og forebygge problemer og til at afbøde og tilpasse sig allerede eksisterende problemer

Tabel 1. Områder, kompetencer og deskriptorer i GreenComp

OMRÅDE	KOMPETENCE	DESKRIPTOR
3. Visioner for en bæredygtig fremtid	3.1 Fremtidsfærdigheder	At fremsætte visioner for en bæredygtig fremtid ved at opstille og udvikle alternative scenarier og identificere de skridt, der skal tages for at opnå en foretrukken bæredygtig fremtid
	3.2 Tilpasnings-evne	At håndtere omstillinger og udfordringer i komplekse bæredygtighedssituationer og træffe beslutninger vedrørende fremtiden i en situation med usikkerhed, tvetydighed og risiko
	3.3 Sonderende tænkning	At anlægge en relationsorienteret tankegang ved at udforske og sammenkæde forskellige fagområder, være kreativ og eksperimentere med nye idéer eller metoder
4. Handling for bæredygtighed	4.1 Politisk handlekraft	At navigere i det politiske system, identificere politisk ansvar og ansvarlighed for ikkebæredygtig adfærd og at kræve effektive bæredygtighedspolitikker
	4.2 Kollektive aktioner	At handle for forandring i samarbejde med andre
	4.3 Individuelt initiativ	At identificere eget potentiale med hensyn til bæredygtighed og bidrage aktivt til at forbedre udsigterne for samfundet og planeten.

National handleplan for Uddannelse for bæredygtig udvikling (UBU)

DANMARK HAR BRUG FOR EN HANDLEPLAN FOR UDDANNELSE FOR BÆREDYGTIG UDVIKLING

I foråret 2021 gik 12 elev- og studentorganisationer sammen i et fælles opråb for et øget fokus på bæredygtighed i uddannelsessektoren: Uddannelser For Fremtiden. På baggrund af ungdommens opråb indkaldte Astrid Carøe (SF) børne- og undervisningsminister Pernille Rosenkrantz-Theil og uddannelses- og forskningsminister Ane Halsboe-Jørgensen til åbent samråd om, hvordan regeringen vil sikre, "at klima- og bæredygtighedsdagsordenen bliver en integreret del af alle uddannelser, lige fra folkeskole til de videregående uddannelser."

Til samrådet d. 13. april 2021 spurgte MF Uffe Elbæk børne- og undervisningsministeren om, hvorvidt regeringen havde planer om at lave en samlet national grøn uddannelsesstrategi, for at sikre et systematisk arbejde med bæredygtig uddannelse. Dertil svarede Pernille Rosenkrantz-Theil, at "hvis du Uffe, vil skrive en handlingsplan og en national strategi for grønne uddannelser, så vil jeg gerne gennemføre ikke det hele – det vil jeg ikke love – men store dele af det."

På den baggrund samledes følgende 12 personer for at udarbejde en sådan handleplan til ministeren:

Caroline Bessermann, aktivist i Den Grønne Studenterbevægelse
Elise Sydendal, aktivist i Den Grønne Studenterbevægelse
Eskil Nordahl Fundal, aktivist i Den Grønne Studenterbevægelse
Jacob Axelsen, folkeskolelærer, Damhusengens Skole
Jeppu Læssøe, professor emeritus ved DPU og formand for RCE-Danmark
Mads Strarup, vicerector på Københavns åbne Gymnasium og initiativtager til Gymnasieskolernes Klimaalliance
Maja Kofod Jensen, aktivist i Den Grønne Studenterbevægelse
Nina Olsen, vicedirektør i Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier
Steen Hildebrandt, Ph.d., professor emeritus og medlem af Folketingets rådgivende 2030-panel
Thomas Ravn-Pedersen, direktør i Verdens Bedste Nuheder og medlem af Folketingets rådgivende

- Handleplan for Uddannelser for bæredygtig udvikling (UBU) i DK (2022)
- *For at skabe et mere bæredygtigt samfund er der brug for bæredygtig uddannelse. Uddannelse er nøglen til – og en forudsætning for – at skabe et bæredygtigt samfund, fordi uddannelse udvikler og kvalificerer vores tanker om og ageren i verden.*
- Otte uddannelsespartnerskaber (fra dagtilbud og grundskole over videregående uddannelser til folkeoplysning) og 80 organisationer

Case 1 – DTE i Tanzania og Rumænien

- Valgfrit 3 ugers program for seks forskellige professioner. (lærer, pædagog, socialrådgiver, 3K, diakon og bygningskonstruktør.)
- Finder sted i uge 9,10, 11 og uge 42, 43, 44. forløbet faciliteres både før under og efter. Meriteres med 5 ECTS og indeholder 3 studieprodukter.
- Arbejder med kulturmødet i en professionskontekst samt innovationsdesign med FN's verdensmål og bæredygtighed som ramme
- Læring: Tværprofessionelt samarbejde, innovation og designtænkning, arbejde med bæredygtighed, interkulturelle kompetencer, handlekompetencer.

Case 2 – DTE på Campus Viborg

- Campus Viborg, uge 43
- Tværprofessionel uge, hvor studerende fra pædagog og Sygeplejerskeuddannelsen, herunder også to internationale semester fra hver uddannelse, samarbejder om at tackle vigtige problemstillinger.
- Arbejder med innovationsdesign med et blik på FN's verdensmål.
- Læring: Interprofessionelt samarbejde, innovation og designtænkning, arbejde med bæredygtighed, interkulturelle kompetencer, handlekompetencer.

Case 3 – Ghana, sundhed og samfund

- Seks ugers tværfagligt valgfag på 7. semester, 10 ECTS
- Uddannelser: Fysioterapeutuddannelsen, Ernæring og sundhed, Psykomotorik og Sygeplejerskeuddannelsen.
- Midler fra GLOBUS-puljen, UM
- De studerende kan søge om 5000 kr. i legat – skal lave et produkt, hvor de kobler læring fra opholdet med FN's verdensmål.
- Eksempler på læring: Systemisk, kritisk og refleksiv tænkning, nysgerrighed og åbenhed i forhold til andre løsninger end de vante. interkulturelle og tværfaglige kompetencer i en ghanesisk kontekst med fokus på sundhedsvæsenet.

Case 4 – COIL med Georgian College

- **Globally Networked Learning**
- To ugers COIL-forløb mellem Georgian College og Sygeplejerskeuddannelsen i Holstebro, 2. semester
- Fokusområde: Ældres ernæring og sundhed
- Inddragelse af FN's verdensmål, særligt #2 (Stop sult, opnå fødevarerikkerhed og forbedret ernæring samt fremme bæredygtigt landbrug).
- Læring:
- “How culture influences nursing practice and how considering cultural differences enabled them to learn from each other to improve nursing practice at home “.

Øvelse 1

- 5 min. (man sidder selv):
- Hvordan arbejder I med internationalisering, interkulturelle kompetencer og bæredygtig udvikling i dag?
- Hvordan kunne I gøre det fremover?
 - Konkrete cases?
 - Roller og organisering? (Uddannelser, fællesfunktioner, forskning?)
 - Hvad er du/I særligt optaget af lige nu på dette felt?
- Skriv tre pointer ned

Øvelse 2

- Tag en runde i gruppen
- Udvælg tre pointer, som I gerne vil tage med videre.
- Det handler ikke om at præsentere et bestemt færdigt produkt, men om at have en dialog i gruppen, hvor man deler viden og henter inspiration hos hinanden.

Brug de sidste 5 min. på at aftale, hvilke pointer I gerne vil fremhæve i en plenumdrøftelse.

Vi har ikke en masse svar i VIA – målet er at hente inspiration på tværs.